

Vedlegg I til Utlendingsdirektoratets høringsuttalelse om utlendingers rett til sosialhjelp

Forslag til nye forskriftsbestemmelser om utlendingers rett til tjenester etter sosialtjenesteloven kapittel 4 og økonomisk stønad etter kapittel 5 (sosialhjelp)

§ 1-1 Asylsøker som bor i mottak

Asylsøker som bor i mottak har ikke rett til sosialhjelp.

§ 1-2 Asylsøker som bor privat

Asylsøker som har tilbud om å bo i mottak, men som i stedet bor privat, har ikke rett til sosialhjelp i søknadsperioden.

Den som søker om sosialhjelp i denne perioden kan vises til tilbudet i mottak, i den grad mottaket dekker de behov søknaden gjelder på en god måte.

Asylsøker som har bodd privat utenfor mottak hele eller det meste av søknadsperioden, har rett til sosialhjelp fra bostedskommunen fra det tidspunkt han eller hun får innvilget opphold i Norge. Vedkommende kan ikke vises til tilbudet i mottak.

§ 1-3 Utlending som er bosatt etter avtale med kommunen

Asylsøker som er innvilget opphold i Norge, og som er bosatt i en norsk kommune etter avtale mellom utlendingsmyndighetene og kommunen, har rett til sosialhjelp fra bostedskommunen.

Utlending som har tilbud om å delta i introduksjonsprogram har i utgangspunktet ikke rett til sosialhjelp.

§ 1-4 Utlending som flytter fra bostedskommunen

Utlending som søker sosialhjelp i en annen kommune enn bostedskommunen, kan vises tilbake til bostedskommunen, hvis han eller hun har tilbud om å delta i introduksjonsprogram der, eller har et annet tilpasset tilbud.

§ 1-5 Utlending som selv bosetter seg i kommunen

Utlending som flytter fra mottak og selv bosetter seg i en norsk kommune, etter at opphold i Norge er innvilget, men før han eller hun er blitt bosatt etter avtale, har rett til sosialhjelp fra oppholdskommunen hvis han eller hun har bodd der i mer enn seks måneder og har forsørget seg selv denne tiden.

Den som søker om sosialhjelp før dette tidspunktet kan vises tilbake til tilbudet i mottak, i den grad mottaket dekker de behov søknaden gjelder på en god måte.

§ 1-6 Utlending med tillatelse

Utlending som har tillatelse til å oppholde seg i Norge i tolv måneder, har rett til sosialhjelp når han eller hun har vært her i mer enn seks måneder med slik tillatelse.

Utlending med tillatelse til et kortere opphold har rett til sosialhjelp, hvis Norge har inngått avtale med hjemlandet om å gi slik hjelp.

Utlending som er bosatt i Norge med tillatelse i medhold av EØS-avtalen, har rett til sosialhjelp. Selv om tillatelsen er gitt under forutsetning av at utlendingen kan forsørge seg selv, gjelder retten til sosialhjelp inntil tillatelsen er trukket tilbake.

Utlending som har lov til å oppholde seg i Norge mens søknad om oppholdstillatelse er til behandling, har rett til sosialhjelp. Det samme gjelder utlending med lov til å være i Norge mens en klage behandles eller en sak pågår for domstolene om gyldigheten av avslaget.

§ 1-7 Utlending som plikter å forlate Norge

Utlending som er nektet opphold i Norge, og som heller ikke får lov til å være i landet mens en klage behandles eller en sak pågår for domstolene om gyldigheten av avslaget, har ikke rett til sosialhjelp.

Annen utlending som plikter å forlate Norge har heller ikke rett til sosialhjelp. Dette gjelder blant annet utlending som blir i Norge utover den visumfrie tiden, etter utløpet av visumtiden, eller etter utløpet av en tillatelse som ikke er søkt fornyet.

Utlending som blir midlertidig løst fra plikten til å forlate Norge, som en følge av berostilling eller vurdering av omgjøringsbegjæring, har rett til sosialhjelp. Det er et vilkår at utlendingen bor privat utenfor mottak på det tidspunkt han eller hun blir løst fra plikten til å forlate Norge. Utlending som har tilbud om å bo videre i mottak etter endelig avslag, og som benytter seg av dette, har ikke rett til sosialhjelp.

§ 1-8 Rett til nødvendig omsorg

Utlending i Norge som ikke kan dra omsorg for seg selv, har rett til nødvendig omsorg. Nødvendig omsorg skal bare gis inntil det er mulig å reise hjem.

Hvis bistand kan oppnås fra hjemlandets myndigheter, referansepersoner i Norge eller andre, har utlendingen ikke rett til nødvendig omsorg etter denne bestemmelsen.

Det er et vilkår at utlendingen aktivt ordner med hjemreisen, enten på egen hånd eller i samarbeid med International Organization for Migration (IOM) og/eller norske myndigheter. Nødvendig omsorg skal likevel gis hvis barn ellers vil bli rammet av foresattes valg om ikke å samarbeide om hjemreisen.

Utlending som har tilbud om å bo videre i mottak etter endelig avslag, og som benytter seg av dette, har ikke rett til nødvendig omsorg i tillegg. Utlending som har tilbud om å bo i mottak, men som i stedet fortsetter å bo privat, har rett til nødvendig omsorg, og kan ikke vises til tilbudet i mottak.

§ 1-9 Rett til livsnødvendig hjelp

Utlending som blir i Norge etter at utreiseplikten er oversittet, og som ikke har til hensikt å reise ut frivillig, har bare rett til akutt, livsnødvendig hjelp.

§ 1-10 Rettigheter hvis hjemreise ikke er mulig

Utlending som straks velger å samarbeide om hjemreisen, har rett til ordinær sosialhjelp hvis hjemreise ikke er mulig innen tolv måneder etter at endelig avslag ble fattet.

Utlending som etter en tid velger å samarbeide om hjemreisen, har rett til nødvendig omsorg fra dette tidspunktet, og ordinær sosialhjelp fra tolv måneder senere, hvis hjemreise fortsatt ikke er mulig.

Utlending som ikke vil samarbeide om hjemreisen, har rett til nødvendig omsorg hvis tvungen uttransport ikke er gjennomført innen to år etter at endelig avslag ble fattet. Utlendingen har rett til ordinær sosialhjelp etter tre år. Sosialhjelp skal gis fra og med tolv måneder etter endelig avslag, hvis barn ellers vil bli rammet av foresattes valg om ikke å samarbeide om hjemreisen.

§ 1-11 Dokumentasjon

Utlending som søker sosialhjelp skal dokumentere at han eller hun har et opphold i Norge som gir rett til sosialhjelp. Vedkommende skal legge fram vedtak eller særskilt bekreftelse på oppholdsstatus fra utlendingsmyndighetene, eventuelt sammen med reisedokument.

Hvis det er tvil om utlendingens oppholdsstatus kan utlendingsmyndighetene kontaktes.

§ 1-12 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft...